

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่มีพื้นที่ทั้งสิ้น 20,107,057 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.74 ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นภูเขาและที่ราบเชิงเขา มีประชากรทั้งสิ้น 1,552,766 คน จำแนกเป็น เพศหญิง 778,776 คน เพศชาย 773,900 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2539, หน้า 3)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่และมีความเจริญเติบโตมากที่สุด นอกเหนือจากพื้นที่ของจังหวัดที่มีมากที่สุดแล้ว จังหวัดเชียงใหม่ยังมีความอุดมสมบูรณ์ในด้านต่างๆ มากมาย อาทิด้านการเกษตร ป่าไม้ แร่ธาตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่สวยงาม มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายรวมทั้งเป็นจังหวัดเก่าแก่ที่มีศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองสืบทอดมาช้านาน นอกจากนี้สิ่งประดิษฐ์พื้นเมืองต่างๆ ก็มีความสวยงาม สิ่งต่างๆ เหล่านี้ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลั่งไหลไปเยี่ยมชมความงดงามของจังหวัดเชียงใหม่ปีหนึ่งๆ เป็นจำนวนมาก รวมทั้งได้มีประชากรจากภูมิภาคอื่นในประเทศไทยเดินทางเข้ามาประกอบอาชีพในจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้จังหวัดมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งในด้าน เศรษฐกิจการค้า การอุตสาหกรรม และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เช่นเดียวกับเมืองใหญ่ๆ เช่นกรุงเทพมหานครที่มีการอพยพย้ายถิ่นของประชากรจากต่างพื้นที่เข้าไปเพื่อประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก

จากการสำรวจในปี 2538 พบว่า ความหนาแน่นของประชากรในจังหวัดเชียงใหม่เฉลี่ย 77.22 คน / ตร.กม. อัตราการเปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับปี 2537 เท่ากับ 0.37 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2539, หน้า 3) ตัวเลขที่กล่าวไปแล้วนั้นเป็นเพียงสถิติที่ได้จากการสำรวจสำมะโนประชากรที่ได้จากทะเบียนบ้าน แต่ในความเป็นจริงโดยเฉพาะในเขตเมืองจะมีประชากรที่มาอาศัยอยู่โดยไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านอีกเป็นจำนวนมาก เคยมีการสำรวจจากตำรวจจราจรเมื่อปี พ.ศ.2538 พบว่า ในเวลาทำงานจะมีประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณรอบๆตัวเมืองเข้ามาประกอบอาชีพในเมืองเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 150,000 คน ซึ่งไม่รวมนักท่องเที่ยว ผู้มาติดต่อธุรกิจการค้า นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่มาอยู่โดยไม่ย้ายสำเนาทะเบียนบ้าน ซึ่งรวมแล้วจะมีประชากร 300,000-400,000 คนต่อวัน (พัฒน์ สุจ้านงค์, 2539, หน้า 377)

เมื่อประชากรมากขึ้นจึงเป็นมูลเหตุให้เกิดปัญหาหลายด้าน ซึ่งเป็นปัญหาที่มักเกิดขึ้นกับเมืองใหญ่ๆ ทั่วไปที่เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาคโดยส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมลภาวะทั้งหลายที่ทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี เสื่อมเสียเลวลง และมีผลร้ายต่อสิ่งมีชีวิต ปัญหาส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในเมืองซึ่งมีปัญหาภัยน้ำท่วมจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น เพราะสภาพแวดล้อมของเมืองเริ่มเสื่อมโทรม โดยเฉพาะปัญหาความเสื่อมโทรมที่เกิดจากปัญหามลภาวะของน้ำ ปัญหามลภาวะทางเสียง ปัญหามลภาวะทางอากาศและปัญหาที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับคนทุกหมู่เหล่าและทุกเพศทุกวัยคือ ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย

ปัจจุบันจำนวนมูลฝอยในจังหวัดเชียงใหม่ได้เพิ่มขึ้นอีก (พัฒน์ สุจันงค์, 2539, หน้า 392) ประมาณการได้ว่าอัตราการเกิดมูลฝอยไม่ต่ำกว่าวันละ 500 ตัน โดยแบ่งเป็นมูลฝอยที่เก็บขนโดยเทศบาลประมาณ 300 ตัน ที่เหลืออีก 200 ตันเป็นมูลฝอยที่ถูกลำไปกำจัดโดยผู้ผลิตมูลฝอยเอง ซึ่งได้แก่ แหล่งผลิตมูลฝอยใหญ่ๆ เช่น โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สวนดอก) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ค่ายทหาร เรือนจำ หมู่บ้านจัดสรร ตลาดและร้านค้าใหญ่บางแห่ง ลักษณะทั้งนี้ที่เปิดแล้วมาเป็นครั้งคราว

จากการศึกษาของภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พบว่า อัตราการเกิดมูลฝอยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีประมาณ 0.835 กก./คน/วัน จากแหล่งต่างๆ ดังนี้ จากบ้านเรือน ประมาณ 322 ตัน/วัน, จากตลาด ประมาณ 56 ตัน/วัน, จากโรงแรม ประมาณ 28 ตัน/วัน, จากโรงพยาบาล ประมาณ 24 ตัน/วัน

นอกจากที่อ้างมาแล้วข้างต้นมีมูลฝอยอีกประเภทหนึ่งที่นับวันจะสร้างปัญหาที่รุนแรงยิ่งกว่ามูลฝอยทั่วไปคือมูลฝอยจากโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล มูลฝอยประเภทนี้จัดว่าเป็นมูลฝอยที่มีอันตรายมากชนิดหนึ่ง เพราะว่าบางส่วนของมูลฝอยจากโรงพยาบาลเป็นมูลฝอยที่ประกอบไปด้วยเชื้อโรคนานาชนิด อาทิเช่น ไวรัสเอดส์ ไวรัสตับอักเสบบี เป็นต้น ซึ่งหากไม่ได้มีการจัดการที่ถูกต้องแล้ว มูลฝอยจากโรงพยาบาลเหล่านี้ก็จะเป็นตัวแพร่กระจายเชื้อโรคจากโรงพยาบาลสู่สาธารณะเกิดการระบาดของโรคได้ ซึ่งนับวันปัญหาความรุนแรงของมูลฝอยติดเชื้อจากโรงพยาบาลได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นๆ ตามจำนวนโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่เพิ่มขึ้นทั้งนี้เนื่องจากว่ามูลฝอยจากโรงพยาบาลและสถานพยาบาลได้ถูกทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมปะปนรวมกับมูลฝอยทั่วไปจากอาคารบ้านเรือนและชุมชน (วีรัชย์ โชควิญญู และคณะ, 2539, หน้า 1)

จากเหตุผลดังกล่าวกระทรวงสาธารณสุขจึงได้มีการแก้ปัญหาโดยการติดตั้งเตาเผา มูลฝอยในโรงพยาบาลขนาดใหญ่ทุกแห่ง และในโรงพยาบาลชุมชนจะติดตั้งครบถ้วนในปี พ.ศ.2540 แต่ในสถานพยาบาลที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค ได้แก่ คลินิก ศูนย์สาธารณสุข สถานีอนามัยและสถานพยาบาลเอกชนบางแห่งที่ยังไม่มีเตาเผาเป็นของตัวเอง อาจมีเพียงการทำลาย เชื้อเบื้องต้นเท่านั้น แล้วนำส่งเทศบาลและสุขาภิบาลต่อไป (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2540, หน้า96-97) ปัญหาที่น่าสนใจคือมูลฝอยจากสถานพยาบาลเหล่านี้ได้มีการนำมาจัดการ อย่างถูกต้องหรือไม่ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ มีความรู้ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องมากน้อยแค่ไหน มีความตระหนักถึงปัญหา สิ่งแวดล้อมอันเกิดจากมูลฝอยติดเชื้อหรือไม่ และมีประสบการณ์ในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ มากน้อยเพียงใด โดยถือว่าความตระหนักเป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึกของ บุคคล โดยการใช้จิตไตร่ตรองแล้วจึงเกิดความสำนึกต่อประสบการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ และ ความรู้หรือการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนัก อันจะนำไปสู่ความพร้อมที่จะแสดง การกระทำหรือพฤติกรรมในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะทำการศึกษาเรื่อง การจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ใน สถานพยาบาลเอกชน ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ว่ามีสภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่และอยู่ในระดับใด ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ผลการศึกษาที่ได้จะใช้เป็นประโยชน์แก่น้องงานที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลที่ได้ไป ทบทวนหาแนวทางแก้ไข หรือใช้นโยบายและมาตรการด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านกฎหมาย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งกระบวนการทางการศึกษา เพื่อจัดการ ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้มีการใช้อุปกรณ์ทาง การแพทย์อย่างคุ้มค่า มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนมีจิต สำนึกและจริยธรรมที่ดีทางด้านสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ได้แก่ การคัดแยก การจัดเก็บ การบำบัด และการขนถ่าย ของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำปัญหาที่เกิดขึ้นไปหาแนวทางแก้ไข หรือสร้างมาตรการในการดำเนินการ จัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ดีที่สุดต่อไป
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน อันจะเป็นประโยชน์ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมินสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เพื่อนำไปทบทวนและหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องนี้ได้ศึกษาการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชน ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งมีขอบเขตในการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ : เขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. ขอบเขตด้านประชากร : เจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนที่ไม่รับ

ผู้ป่วยไว้ค้างคืนที่ทำการจดทะเบียน ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2540 จำนวน 237 แห่ง กำหนดศึกษาในสถานพยาบาลที่มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในสถานพยาบาลเอกชน 1 คนต่อ 1 สถานพยาบาล

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 การศึกษาการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน โดยมุ่งศึกษา

ด้านการคัดแยก การจัดเก็บ การบำบัด การขนถ่ายเพื่อส่งมอบให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการทำลายมูลฝอยติดเชื้อในไปทำการทำลายต่อไป

3.2 การศึกษาปัจจัยด้านสถานพยาบาลที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลได้ทำการศึกษาด้านการสนับสนุนของเจ้าของสถานพยาบาลและขนาดของสถานพยาบาล การศึกษาปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาล ได้ทำการศึกษาความตระหนักของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (สำนึก การประเมินค่า ความเอาใจใส่) ความรู้ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ประสพการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อและการได้รับการฝึกอบรม)

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการศึกษา

มูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรค ที่มีความเข้มข้นหรือจำนวนที่มากพอเมื่อสัมผัสแล้วสามารถทำให้เป็นโรคได้ โดยจะเกิดจากการรักษาพยาบาลและถูกทิ้งมาจากสถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยค้างคืน

สถานพยาบาลเอกชน หมายถึง สถานที่ส่วนบุคคลซึ่งให้การตรวจรักษาพยาบาลแก่ผู้ที่มีอาการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย ประเภทที่ไม่มีเตียงรับผู้ป่วยค้างคืน (Clinic) แบ่งเป็น 3 ประเภทคือ สถานพยาบาลเวชกรรมแผนโบราณ สถานพยาบาลเวชกรรมแผนปัจจุบัน และสถานพยาบาลทันตกรรม ที่มีทะเบียนชื่ออยู่ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

เจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาล หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานพยาบาลเอกชนที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

การจัดการมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติการควบคุมดูแลมูลฝอยติดเชื้อและป้องกันอันตรายอันจะเกิดจากการแพร่กระจายของมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลเอกชนที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การคัดแยก การจัดเก็บ การบำบัด และการขนถ่าย สามารถวัดได้จากการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ

- การคัดแยก หมายถึง ความถี่ในการคัดแยกมูลฝอยติดเชื้อในสถานพยาบาล โดยคัดแยกเก็บรวบรวมเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือของมีคม และประเภทที่สองคือ มูลฝอยติดเชื้อที่เป็นของแข็งและของเหลว สามารถวัดได้จากการปฏิบัติได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ

- การจัดเก็บ หมายถึง ความถี่ในการจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อให้ถูกต้องตามหลักการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ คือ การจัดเก็บในภาชนะที่มีความคงทนแข็งแรงและเหมาะสม และมีการผูกมัดอย่างแน่นหนา สามารถวัดได้จากการปฏิบัติได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ

- การบำบัด หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติโดยวิธีการเปลี่ยนแปลง คุณลักษณะทางชีวภาพและการยภาพของมูลฝอยเพื่อลดอันตรายหรือกำจัดเชื้อโรค (Pathogens) ในมูลฝอยติดเชื้อก่อนนำไปกำจัด สามารถวัดได้จากการปฏิบัติได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติเป็นบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ

- การขนถ่าย หมายถึง ความถี่ในการปฏิบัติการเคลื่อนย้ายมูลฝอยติดเชื้อด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักการขนถ่ายมูลฝอยติดเชื้อ คือต้องมีการสวมถุงมือทุกครั้งและต้องขนใส่รถหรือภาชนะที่ใช้ขนถ่ายมูลฝอยติดเชื้อโดยเฉพาะ สามารถวัดได้จากการปฏิบัติได้แก่ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ ปฏิบัติบางครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ

ปัจจัยด้านสถานพยาบาล หมายถึง การสนับสนุนของเจ้าของสถานพยาบาลและขนาดของสถานพยาบาล

การสนับสนุนของเจ้าของสถานพยาบาล หมายถึง การปฐมนิเทศงานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ การแนะนำการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์อย่างประหยัดและคุ้มค่า การมีข้อปฏิบัติในงานด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ชัดเจน อาจเป็นการระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษร หรือการบอกกล่าวด้วยวาจา การย้ำเตือนให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติที่ทางสถานพยาบาลได้กำหนดไว้ การมีอุปกรณ์ในการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างเพียงพอและเหมาะสม การให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับข้อปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และการจัดสรรเงินงบประมาณไว้สำหรับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ สามารถวัดได้จากความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชืวดังนี้ ตรงกับความรู้สึกมากที่สุด ตรงกับความรู้สึกมาก ตรงกับความรู้สึกปานกลาง ตรงกับความรู้สึกน้อย และตรงกับความรู้สึกน้อยที่สุด

ขนาดของสถานพยาบาล แบ่งตามอัตรากำลังต่อเวรของจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาล ได้แก่ แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล พนักงานผู้ช่วยพยาบาล คิดเป็นจำนวนคน

ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ หมายถึง ความตระหนักของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (สำนึก การประเมินค่า ความเอาใจใส่) ความรู้ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อและด้านการได้รับการฝึกอบรม)

- ความตระหนักของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง ความรู้สึกและอารมณ์ของเจ้าหน้าที่โดยการใช้จิตไตร่ตรองแล้วจึงเกิดความสำนึกอันเป็นผลมาจากการประเมินค่า การเห็นความสำคัญ และความสนใจเอาใจใส่ปฏิบัติตามหลักการจัดการมูลฝอยติดเชื้อที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ สามารถวัดได้จากความรู้สึกของ เจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

- ความรู้ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง ความสามารถในการระบุนชนิด ประเภท ความสำคัญและปัญหาของมูลฝอยติดเชื้อที่ส่งผลกระทบต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง สามารถวัดได้จากการตอบคำถามคือ ตอบถูกต้องหรือตอบไม่ถูกต้อง

- ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง ระยะเวลาในการทำงานที่ต้องเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ คิดเป็นจำนวนปี

- ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อด้านการได้รับการฝึกอบรม หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ได้ไปอบรม สัมมนา ด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ คิดเป็นจำนวนครั้ง

สมมุติฐานการศึกษา

1. ปัจจัยด้านสถานพยาบาล ได้แก่ การสนับสนุนจากเจ้าของสถานพยาบาลและขนาดของสถานพยาบาล มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน

2. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ความตระหนักของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (สำนึก การประเมินค่า ความเอาใจใส่) ความรู้ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ (ด้านการจัดการมูลฝอยติดเชื้อและการได้รับการฝึกอบรม) มีอิทธิพลต่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของเจ้าหน้าที่ในสถานพยาบาลเอกชนประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน